Petőfi Sándor kéziratos hagyatékával gazdagodott könyvtárunk Copia adatbázisa

2023/03/22

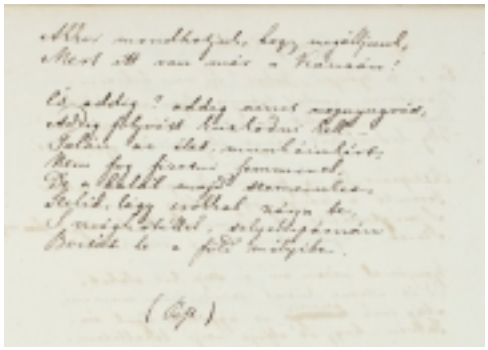

Petőfi születésének 200. évfordulója alkalmából a költő és felesége, Szendrey Júlia kéziratos hagyatékát tesszük közzé *Copia* elnevezésű online adatbázisunkban.

A költő születésének 200. évfordulója alkalmából kéziratait és felesége, Szendrey Júlia naplóit tettük közzé Copia [1] nevű online adatbázisunkban.

Petőfi Sándornak a nemzeti könyvtár Kézirattárában őrzött hagyatékából, a Petőfi Ereklyetárként számon tartott, Fond VII. jelzetű gyűjteményből többek között 424 vers [2], továbbá számos, a költő által írt vagy hozzá címzett levél [3]és rajzai, valamint Szendrey Júlia naplói [4] váltak digitálisan elérhetővé 2023 márciusától.

Az új szolgáltatást Földesi Ferenc, az OSZK Kézirattárának vezetője mutatta be a **2023. március 22-én rendezett sajtótájékoztatón**.

A vendégeket Rózsa Dávid, az OSZK főigazgatója, Vincze Máté, a Kulturális és Innovációs Minisztérium közgyűjteményekért és kulturális fejlesztésekért felelős helyettes államtitkára, valamint Demeter Szilárd, a Petőfi Irodalmi Múzeum főigazgatója köszöntötte.

[5]

[6]

A sajtótájékoztatón Rózsa Dávid, az Országos Széchényi Könyvtár főigazgatója nemzetünk egészét meghatározó örökségnek nevezte a Fond VII. jelzetű Petőfi-hagyatékot, amely ezentúl online is rendelkezésünkre áll.

Demeter Szilárd, a Petőfi Irodalmi Múzeum főigazgatója elmondta, hogy a kulturális intézmények példaértékű munkájának köszönhetően valósul meg kulturális örökségünk digitális leképezése. Ebben a mátrixban kiemelt szerepe van a nemzeti könyvtárnak abban, hogy kulturális örökségünk digitális verziója nyilvánosságra kerüljön.

Vincze Máté, a Kulturális és Innovációs Minisztérium helyettes államtitkára hangsúlyozta, hogy az Országos Széchényi Könyvtárnak és a Petőfi Irodalmi Múzeumnak köszönhetően megismerhetjük azt a sokarcú Petőfit, akit külföldön is értenek.

Földesi Ferenc, a Kézirattár osztályvezetője bemutatót tartott a Copia használatáról, majd felhívta a jelenlévők figyelmét arra, hogy a könyvtár digitális szolgáltatása segíti az irodalomtörténeti kutatásokat, hozzájárul a műtárgyvédelemhez, valamint felismerhetővé teszi a hamisított Petőfi-kéziratokat.

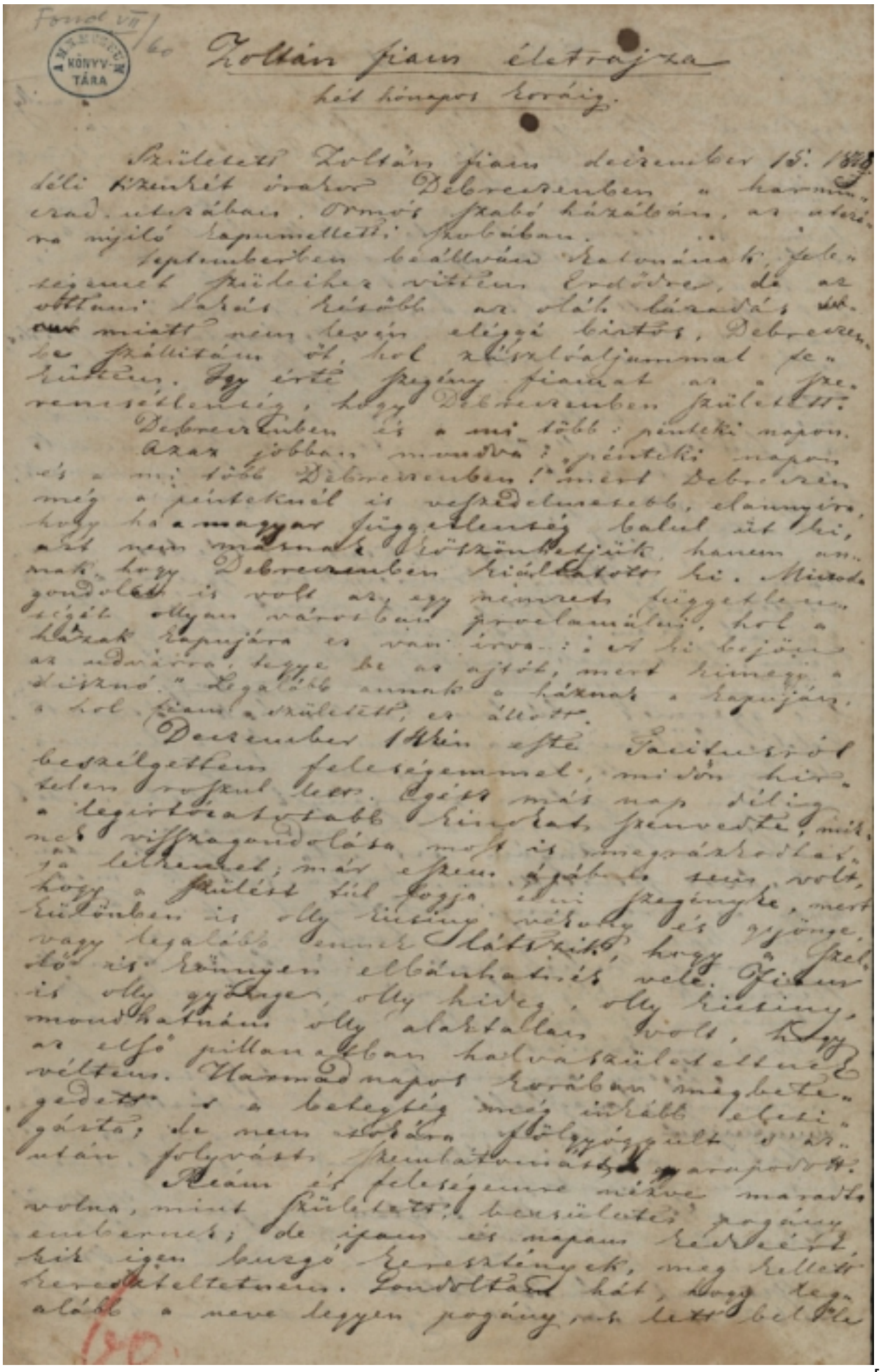

Fond VII/60

Zoltán fiam életrajza
két hónapos koráig.

Született Zoltán fiam decemberben 15. 1849
déli tizenkét órakor Debreczenben a harmin-
cad. utczában, Ormós szabó házában, az utczára
nyíló kapunmelletti szobában.

Septemberben beállván katonának, feles-
égemet szüleihez vittem Erdődre, de az
oltani takarás később az oláh lázadás mi-
att nem lévén eléggé biztos, Debrecen-
be szállítám őt, hol zsellérlakjammal je-
lentem. Így érte szegény fiamat az öröm-
messég, hogy Debreczenben született!

Debreczenben és a mi több: pénteki napon.
Azaz jobban mondva: pénteki napon
és a mi több Debreczenben! mert Debreczen
még a péntekeknél is vesződelmesebb, elannyira,
hogy ha a magyar függetlenség talul ütt ki,
azt nem mondanák kitörtnek, hanem an-
nak, hogy Debreczenben kiáltatott ki. Mind-
gondolat is volt az egy nemzet független
ségét olyan városban proclamálni, hol a
házak kapujára és van írva: ide ki bejönni
az udvarra, tegye be az ajtót, mert kinéz a
disznó. Legalább annak a háznak a kapuján,
a hol fiam született, ez állott.

Decemberben 18kán este Zoltánról
beszélgettem feleségemmel, midőn hir-
telen rosszul lett. Egész más nap délig
a legirtózatosabb kínokat szenvedte, mik-
nek visszagondolása most is megrázkodtat-
ja lelkemet; már eszem ágában sem volt,
hogy a fiúcskát tul fogja élni szegénykém, mert
különben is olly sinlődő, betegeskedő és gyönge,
vagy legalább annak látszik, hogy a szel-
lő is könnyen elhánthatná vele. Fiam
is olly gyönge, olly hideg, olly sinlődő,
mondhatnám olly alaktalan volt, hogy
az első pillanatban halvaszületettnek
véltem. Harmad napos korában megbete-
gedett és a betegség még inkább elcsú-
gása; de nem sokára elmúlt és utána
után folyvást szemlátomást gyarapodott.

Atyám és feleségemmel maradt
volna, mint szülőatyjuk, keresztelő pogány
emberünk; de fiam és napam kedvéért,
kik igen hangos ellenkezőket, meg kellett
kereszteltetnem. Gondoltam hát, hogy leg-
alább a neve legyen pogány és lett belőle

[7]

[8]

[9]

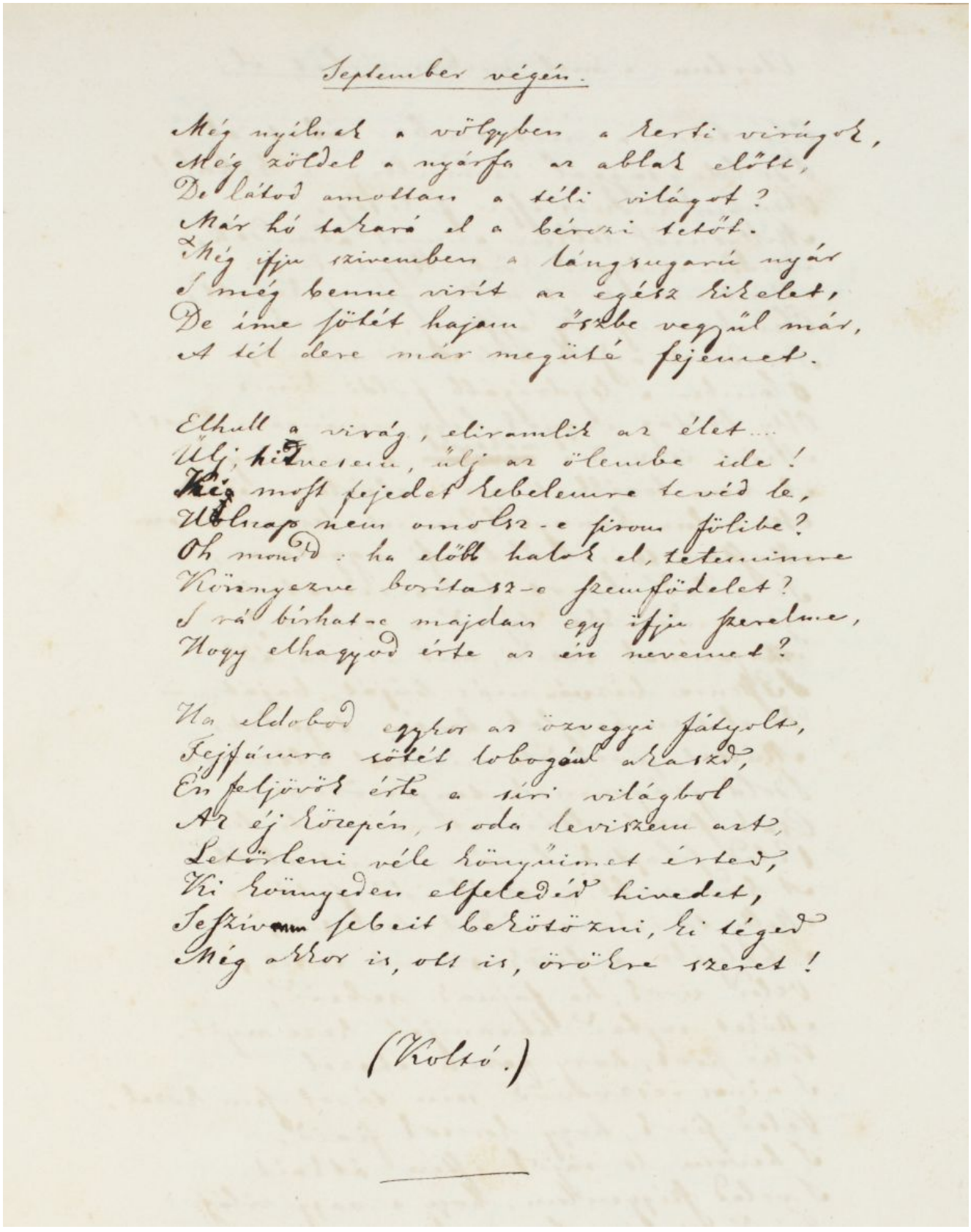

September végén.

Még nyílnak a völgyben a kerti virágok,
Még zöldel a nyárfa az ablak előtt,
De látod amottan a téli világot?
Már hó takará el a bérczi tetőt.
Még ifju szivemben a lángsugarú nyár
S még benne virít az egész kikelet,
De íme sötét hajam őszbe vegyül már,
A tél dere már megüté fejemet.

Elhull a virág, eliramlik az élet...
Ülj, hitvesem, ülj az ölembe ide!
Ki most fejedet kebelemre tevéd le,
Holnap nem omolsz-e sírom fölibe?
Oh mondd: ha előbb halok el, tetemimre
Könnyezve borítasz-e szemfödelet?
S rá bírhat-e majdan egy ifju szerelme,
Hogy elhagyod érte az én nevemet?

Ha eldobod egykor az özvegyi fátyolt,
Fejfámra sötét lobogóul akaszd,
Én feljövök érte a síri világból
Az éj közepén, s oda leviszem azt,
Letörleni véle könyűimet érted,
Ki könnyeden elfeledéd hivedet,
Seszívam sebeit bekötözni, ki téged
Még akkor is, ott is, örökre szeret!

(Koltó.)

[10]

A Fond VII. jelzetű gyűjtemény legjelentősebb része a költő öccsén, Petőfi Istvánon (1825–1880) keresztül jutott jelenlegi őrzési helyére, aki nagy hozzáértéssel gondozta bátyja hagyatékát, majd 1880-ban bekövetkezett halála előtt a nála lévő dokumentumokat a nemzeti könyvtárra hagyta. A Petőfi István által átadott, 79 tételből álló hagyatékrészben olyan jelentős kéziratok szerepeltek

többek között, mint Petőfi Sándornak az 1847-ben és 1848-ban írt verseit tartalmazó kéziratos füzete, Shakespeare-fordításai, az *Úti levelek*, az 1848. március 15-én kinyomtatott *Nemzeti dal* első példánya a költő kézjegyével, továbbá Arany Jánosnak [11], Egressy Gábornak [12], Kemény Zsigmondnak [13] és Szemere Pálnak [14] a költőhöz írt levelei.

A XIX. és XX. században további szerzeményekkel bővült a gyűjtemény, így került a Kézirattárba Petőfinek az 1845–1846-ból származó verseit tartalmazó autográf füzete, Bajza Józsefhez írt levelei [15] és Szendrey Júlia kalandos úton fennmaradt naplói is. A Fond VII. jelzetű hagyatékban találhatók ezenkívül Szendrey Júlia versei és feljegyzései, Horvát Árpáddal kötött, második házasságából származó családi iratai és fényképei, továbbá Petőfi Zoltán kéziratai is.

A fondban önálló darabként vagy levelek mellékleteként is találhatók költemények, a tudástárba a költő által többször papírra vetett ugyanazon szerzeményeit is felvettük. A digitálisan közzétett dokumentumok között külön értéket képviselnek Petőfi Arany Jánosról [16], Bem József tábornokról [17] illetve Zoltán fiáról készült rajzai [18], amelyek a nagyközönség előtt jobbára ismeretlenek.

A nemzeti könyvtár kézirattári gyűjtőoldala, a Copia hosszabb távon leveleket, levelezéseket, kora újkori és újkori kötetes kéziratokat, önálló vers-, tanulmány- és regénykéziratokat, valamint analektákat, egyedi, nem levél típusú dokumentumokat szolgáltat. A távolról elérhető adatbázis már tartalmazza a Babits-levélhagyaték mintegy 2500 [19] és a Kölcsey-fond 115 kéziratát. [20]

A főigazgatói beszéd szövege [21]

A sajtótájékoztató képekben [22]

Kapcsolódó tartalmaink:

Sokszínű Petőfi [23]

Petőfi Sándor feljegyzése Zoltán fiáról – 1. rész: [24] 2. rész: [25] 3. rész [26]

Néhány szó a Nemzeti dalról – 1. rész: [27] 2. rész: [28] 3. rész [29]

Eddig ismeretlen vers Kölcsey Ferenc digitalizált kéziratai között [30]

Páratlan irodalomtörténeti hagyaték vált elérhetővé legújabb tartalomszolgáltatásunkban [31]
2023/03/22 - 09:48

Forrás webcím: https://oszk.hu/hirek/petofi-sandor-keziratos-hagyatekaval-gazdagodott-konyvtarunk-copia-cimu-adatbazisa

Hivatkozások:
[1] http://copia.oszk.hu/
[2] https://copia.oszk.hu/?s=&qs%5Bt%5D=category&qs%5Bv%5D=petofi-sandor&PFSSelect=poem
[3] https://copia.oszk.hu/?s=&qs%5Bt%5D=category&qs%5Bv%5D=petofi-sandor&PFSSelect=levelek
[4] https://copia.oszk.hu/poem/szendrey-julia-naploja/
[5] https://oszk.hu/sites/default/files/Petofi-copia_sajtotajekoztato_1.jpg
[6] https://oszk.hu/sites/default/files/Petofi-copia_sajtotajekoztato_3.jpg
[7] https://oszk.hu/sites/default/files/Petofi-copia_PetofiZoltan_eletrajz.jpg
[8] https://oszk.hu/sites/default/files/Petofi-copia_PetofiZoltan.jpg
[9] https://oszk.hu/sites/default/files/Petofi-kezirat_Bem-rajz.jpg
[10] https://oszk.hu/sites/default/files/Petofi-kezirat_Szeptember-vegen-teljes.jpg

[11] https://copia.oszk.hu/levelek/arany-janos-levele-petofi-sandornak-19/
[12] https://copia.oszk.hu/levelek/egressy-gabor-levele-petofi-sandorhoz/
[13] https://copia.oszk.hu/levelek/kemeny-zsigmond-levele-petofi-sandorhoz/
[14] https://copia.oszk.hu/levelek/szemere-pal-levele-petofi-sandorhoz/
[15] https://copia.oszk.hu/levelek/petofi-sandor-levele-bajza-jozsefhez/
[16] https://copia.oszk.hu/poem/arany-janos/
[17] https://copia.oszk.hu/poem/bem-jozsef-portreja/
[18] https://copia.oszk.hu/poem/petofi-zoltan-egy-napos-koraban/
[19] https://copia.oszk.hu/?s=&qs%5Bt%5D=category&qs%5Bv%5D=babits-mihaly&PFSSelect=levelek
[20] https://copia.oszk.hu/?s=&qs%5Bt%5D=category&qs%5Bv%5D=kolcsey-ferenc&PFSSelect=poem
[21] https://nemzetikonyvtar.blog.hu/2023/03/22/petofi_sandor_keziratai_a_copian
[22] https://www.facebook.com/photo/?fbid=613699204131323&set=pcb.613712707463306
[23] https://nemzetikonyvtar.blog.hu/2022/11/30/sokszinu_petofi#
[24] https://nemzetikonyvtar.blog.hu/2012/02/17/a_ki_bejon_az_udvarra_tegye_be_az_ajtot_mert_kimegy_a_diszno_petofi_sandor
[25] https://nemzetikonyvtar.blog.hu/2021/03/11/zoltannak_kardot_kell_szerezni_mert_kulonos_esztendoben_szuletett_petofi_sandor
[26] https://nemzetikonyvtar.blog.hu/2021/03/11/masodik_dajkaja_valami_egy_honapig_szoptatta_petofi_sandor
[27] https://nemzetikonyvtar.blog.hu/2022/04/05/tobb_mint_vers_elso_resz
[28] https://nemzetikonyvtar.blog.hu/2022/04/05/tobb_mint_vers_masodik_resz
[29] https://nemzetikonyvtar.blog.hu/2022/04/11/tobb_mint_vers_harmadik_resz
[30] https://oszk.hu/hirek/eddig-ismeretlen-vers-kolcsey-ferenc-digitalizalt-keziratai-kozott
[31] https://oszk.hu/hirek/paratlan-irodalomtorteneti-hagyatek-valik-elerhetove
[32] https://oszk.hu/category/foszotar-es-pozicionalo/hirek
[33] https://oszk.hu/category/foszotar-es-pozicionalo/hirek-cimlapon